

Polsko-angielski
LEKSYKON
terminologii urządzania lasu
i specjalności pokrewnych

Ryszard Miś
Katarzyna Woźniak

Polsko-angielski

LEKSYKON

terminologii urządzania lasu
i specjalności pokrewnych

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego
prof. dr hab. Waldemar Uchman

Redaktor Działu
dr hab. Roman Jaszczak, prof. nadzw.

Recenzenci
prof. dr hab. Konrad Magnuski
mgr Zbigniew Śniatała

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
Poznań 2014, Poland

Utwór w całości ani we fragmentach nie może być powielany ani rozpowszechniany za pomocą urządzeń elektronicznych, kopiujących, nagrywających i innych bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich

ISBN 978-83-7160-732-5

Opracowanie redakcyjne
Anna Tuchołka

Projekt okładki
Jacek Grześkowiak

Skład i łamanie
Stanisław Tuchołka

WYDAWNICTWO UNIwersytetu PRZYRODniczego W POZNANIU
ul. Witosza 45, 61-693 Poznań
tel./faks 61 848 78 08, e-mail: wydawnictwo@up.poznan.pl
<http://www.up.wydawnictwo.up-poznan.net>

Wydanie I. Ark. wyd. 31,2. Ark. druk. 29,7.

Wydrukowano w Zakładzie Graficznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 67, 60-625 Poznań
e-mail: zakgraf@up.poznan.pl

Od autorów

W latach siedemdziesiątych XX wieku Międzynarodowy Związek Instytutów Badawczych Leśnictwa (IUFRO) zainicjował prace nad stworzeniem wielojęzycznego słownika terminologii z zakresu gospodarki leśnej. W 1990 roku wydano „Słownik gospodarki leśnej” – „Vocabulary of Forest Management” (Vocabulary... 1990) i był to pierwszy tom, zawierający terminy w sześciu językach. Osiem lat później pojawiło się wydanie w języku niemieckim – „Terminologie der Forsteinrichtung” (Griess i Kurth 1998). Stało się ono zbiorem terminów i definicji, który był punktem wyjścia opracowania wszystkich późniejszych tomów w innych językach (zawiera terminy w siedmiu językach). W 1999 roku wydano wersję hiszpańską słownika – „Terminologia de ordenacion forestal”. Wydania japońskie i angielskie ukazały się w 2000 roku pod jednym tytułem – „Terminology of forest management planning” (Nieuwenhuis 2000). Francuskie wydanie – „Terminologie de l’amenagement forestiere” z 2003 roku – zawiera już terminy w ośmiu językach (Griess i Kurth 1998). W tym samym roku pojawiła się też wersja słownika w tradycyjnym i uproszczonym języku chińskim z bazą terminów w dziewięciu językach.

Ukazanie się w 2000 roku słownika terminologii leśnej IUFRO (Nieuwenhuis 2000) stanowiło dla autorów inspirację do rozpoczęcia prac nad niniejszym leksykonem. Słownik ten zawiera bowiem terminy oraz ich definicje w języku angielskim, a także odpowiedniki terminów angielskich w siedmiu językach: niemieckim, francuskim, hiszpańskim, włoskim, portugalskim, węgierskim i japońskim. Fakt, że brak jest w nim polskich odpowiedników przemawiał za podjęciem w Polsce prac nad własną wersją językową tego słownika. Prace te rozpoczęto w Katedrze Urządzania Lasu SGGW w Warszawie.

W 2004 roku, na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Poznaniu (obecnie – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), w Katedrze Urządzania Lasu, rozpoczęto przygotowania do opracowania polsko-angielskiego leksykonu terminologii urządzania lasu, przeznaczonego przede wszystkim na potrzeby dydaktyczne. Stopniowo rosło zainteresowanie obcokrajowców studiami leśnymi w Polsce. Język angielski stał się *lingua franca* XXI wieku w każdej dziedzinie i jest na tych studiach najczęściej językiem wykładowym. Jednak podstawy, zasady i metody gospodarki leśnej w Europie ukształtowało leśnictwo niemieckie, stąd wiele terminów, np. *urządzanie lasu* (etymologicznie: niemieckie *forsteinrichtung*), nie ma odpowiedników w języku angielskim. Dlatego te wyrazy są często traktowane jako neologizmy. Współcześnie, angielskim odpowiednikiem niemieckiego terminu *forsteinrichtung* (*urządzanie lasu*) jest:

forest management (gospodarka leśna), obejmujący *inwentaryzację i taksację lasu* oraz *planowanie (forest inventory, survey and planning)*. Z tego względu w leksykonie zamieszczono także wiele terminów związanych z historycznym rozwojem metod zarządzania lasu jako metod prowadzenia gospodarki leśnej w Europie i w Polsce.

Prace nad niniejszym leksykonem przebiegały w czterech etapach: wstępne rozpoznanie bazy terminów i definicji IUFRO, wykonanie na bazie terminów IUFRO dwóch prac magisterskich pt. „Opracowanie angielsko-polskiej wersji terminologii leśnej pojęć z zakresu gospodarki leśnej” (Aneta Patriak 2005, Katarzyna Woźniak 2006), gromadzenie i analizowanie materiałów źródłowych dotyczących terminologii stosowanej w gospodarce leśnej w Polsce i Unii Europejskiej, opracowanie leksykonu dostosowanego przede wszystkim do potrzeb kształcenia i wymiany międzynarodowej studentów na kierunku studiów leśniczo, specjalność: zarządzanie lasu, uwzględniającego zarówno terminologię obowiązującą w Polsce, UE, jak i terminologię IUFRO.

Rozwój współpracy zagranicznej pracowników i studentów wydziałów leśnych uczelni wyższych w Warszawie, Poznaniu i Krakowie, a także w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Sękocinie Starym, i rosnące zainteresowanie obcokrajowców studiami leśnymi w Polsce, przemawiały za opracowaniem, w pierwszej kolejności, leksykonu z zakresu zarządzania lasu, a następnie (w kolejnym jego wydaniu) – rozszerzeniem jego zakresu o terminologię obejmującą całą gospodarkę leśną. Leksykon ten jest przeznaczony głównie dla: środowiska naukowego, pracowników i studentów studiów doktoranckich oraz pozostałych studentów. Znaczna część definicji terminów pochodzi z najnowszych porozumień i dokumentów obowiązujących w krajach Unii Europejskiej. Podstawowa część terminologii uwzględnia w pełni specyfikę polskich rozwiązań w gospodarce leśnej i zarządzaniu lasu. Dotyczy to przede wszystkim zasad hodowli lasu (np. *regionalizacja* – podział na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne oraz mezoregiony), a także wypracowanych w Polsce przez nauki leśne: podstaw metodycznych typologii lasu, okresowej inwentaryzacji i planowania działalności gospodarczej, ochrony lasu i całej przyrody w lasach oraz systemu informacyjnego w leśnictwie. Dodatkowo, zamieszczono wybrane terminy i definicje związane z opracowaniem statystycznym materiału badawczego w pracach prowadzonych przez studentów i doktorantów. Można oczekiwać, że ta część leksykonu będzie wymagała odpowiedniego poszerzenia.

Słownik zawiera łącznie ok. 1340 polskich terminów (pojęć) i definicji oraz ich odpowiedniki w języku angielskim. Terminy i definicje odpowiadają zazwyczaj sformułowaniom przyjętym w oficjalnych dokumentach, jak np.: Ustawa o lasach (1991), Ustawa o ochronie przyrody (2004), Instrukcja zarządzania lasu (2003) i innych, związanych z gospodarką leśną w Polsce oraz planem zarządzania lasu sporządzanym dla nadleśnictwa. Większość definicji dotycząca podstaw współczesnej gospodarki leśnej jest zgodna z terminologią stosowaną obecnie w krajach Unii Europejskiej, zwłaszcza w Niemczech. Dodatkowo, zamieszczono również, w językach polskim i angielskim, definicje obowiązujące w leśnictwie światowym, opublikowane w leksykonie IUFRO (Nieuwenhuis 2000).

Dedykując niniejszy leksykon studentom leśnictwa wyrażamy nadzieję, że będzie on również przydatny pracownikom, w tym także leśnikom praktykom.

W definicjach poszczególnych terminów zastosowano odsyłacz (→) do terminów pokrewnych.

Literatura

- Czekierda K. (1995): Słownik ochrony środowiska i ochrony przyrody angielsko-polski. Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok.
- Geomatyka w Lasach Państwowych. (2011). Red. K. Okła. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Griess O., Kurth H. (1998): Terminologie der forsteinrichtung. Begriffe und definitionen In deutsche sprache. Entsprechungen In Englisch, Französisch, Spanisch, Italienisch, Portugiesisch, Ungarisch und Japanisch. IUFRO World Series Vol. 9-de. IUFRO Secretariat, Vienna.
- Instrukcja Urządzania Lasu. (2003). Cz. 1. (Instrukcja sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa. Cz. 2. (Instrukcja wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych). Cz. 3. (Zarządzenie i wytyczne dotyczące urządzania lasu). Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Instrukcja Ochrony Lasu. (2004). Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Merriam-Webster Online Dictionary. (2002). Wielki słownik angielsko-polski PWN-Oxford. Red. J. Linde-Usiekniewicz. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Merriam-Webster Online Dictionary. <http://www.merriam-webster.com/>
- Miś R. (2003, 2007): Urządzanie lasów wielofunkcyjnych. Wyd. AR im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań.
- Miś R., Strzebiński P., Węgiel A. (2001): Systemy informacji przestrzennej w leśnictwie i ochronie środowiska leśnego. Wyd. AR im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań.
- Nieuwenhuis M. (2000): Terminology of forest management planning. Terms and Definitions in English. Equivalent terms in German, French, Spanish, Italian, Portuguese, Hungarian and Japanese. IUFRO World Series Vol. 9-en. Vienna.
- Prusinkiewicz Z. (1994): Leksykon ekologiczno-gleboznawczy. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Richling A., Solon J. (1994): Ekologia krajobrazu. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Słownik geomatyczny. (2011). Portal Korporacyjny Lasów Państwowych, strona geoinformatyki Lasów Państwowych.
- Słownik encyklopedyczny leśnictwa, drzewnictwa, ochrony środowiska, łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych. (1996). Red. E. Więcko. Wyd. SGGW, Warszawa.

Literatura

- Vocabulary of Forest Management. (1990). Red. P. Schmid-Haas. IUFRO, Birmensdorf, Vienna.
- Wielojęzyczny słownik terminów leśnych i drzewnych polsko-angielsko-francusko-niemiecko-rosyjski. (1998). Praca zbiorowa. Wyd. SITLiD/ Oficyna Edytorska, Wyd. Świat, Warszawa.
- Zasady hodowli lasu. (2011). Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.

Strony internetowe:

- www.pfc.forestry.ca/monitoring/inventory/terms/glossary_e.html
- www.for.gov.bc.ca/hfd/library/documents/glossary/
- www.forest.ap.nic.in/Glossary%20of%20Technical%20Terms/HomePage.html
- www.dnr.state.md.us/forests/gloss.html
- www.fs.fed.us/land/emterms.html
- www.forestry.about.com/blforpls.htm
- www.forestresearch.gov.uk/website/forestresearch.nsf/ByUnique/INFD-5UWJWZ
- www.nfdp.ccfm.org/silviterm/silvi_e/silvitermintroe.htm
- www.borealforest.org/nwgloss.htm
- http://www.grida.no/climate/ipcc/land_use/046.htm
- <http://www.eionet.europa.eu/gemet/alphabetic>
- <http://forestry.about.com/gi/dynamic/offsite.htm?zi=1/XJ&sdn=forestry&zu=http%3A-%2F%2Fwww.timberbuyer.net%2Fglossary.shtml>
- <http://isi.cbs.nl/glossary.htm>
- http://environgematics.99k.org/geomatics_glossary.html
- <http://dictionary.cambridge.org/>

A

adres leśny, adres administracyjny

- ♦ adres leśny: niepowtarzalny zapis adresowy zawierający informacje o lokalizacji wyłączenia (dla potrzeb administracji leśnej); kod dyrekcji (RDLP), nadleśnictwa, nr obrębu leśnego, nr leśnictwa, nr oddziału, litera lub symbol pododdziału
- ♦ adres administracyjny (administracji państwowej): informacje o lokalizacji wyłączenia; kod województwa, powiatu, gminy i obrębu ewidencyjnego

forest address, administrative address

- a forest address: a unique address code which includes information about location of a sub-compartment (for the forest administrative needs); the code of a directorate (Regional Directorate of the State Forests), the code of a forest district, the number of: a forest working circle, forest range, compartment and a letter or a symbol of a sub-compartment
- an administrative address (the state administration): the information about a sub-compartment location; the code of voivodeship, district, commune and cadastral district?

Agenda 21 (Globalny Program Działań)

- ♦ jeden z podstawowych dokumentów Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” (Szczytu Ziemi) w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 roku, zawierający zestaw zaleceń i kierunków działań, jakie należy podjąć na rzecz zrównoważonego rozwoju w XXI wieku
- ♦ porozumienie osiągnięte przez 179 państw; przyjęto między innymi, że: (1) zrównoważony rozwój to proces łączenia działań: politycznych, gospodarczych, społecznych oraz indywidualnych w celu zrównoważenia szans dostępu do środowiska naturalnego poszczególnych społeczeństw i ich obywateli – zarówno współczesnych, jak i przyszłych pokoleń, (2) zrównoważony rozwój cywilizacyjny następuje z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, (3) ekorozwój oznacza nową filozofię rozwoju globalnego, regionalnego i lokalnego, przeciwstawiającą się wąsko rozumianemu wzrostowi gospodarczemu

Agenda 21

- one of the basic document of the United Nations Conference on Environment and Development (the Earth Summit) held in Rio de Janeiro on June 1992, which contains the set of recommendations and courses of action that should be taken for sustainable development in the perspective of the twenty-first century
- the agreement was reached by 179 states: (1) it was implied that sustainable development is the process of combining actions: political, economic, social and individual in order to balance the opportunities for access to the natural environment of particular societies and their citizens – both contemporary and future generations, (2) the sustainable development is achieved with maintaining the balance of nature, and sustainability of basic natural processes, (3) the eco-development signifies a new philosophy of global, regional and local development as being oppose to narrowly implied economic growth

Agenda 21 w Polsce

- ♦ zasada zrównoważonego rozwoju została podniesiona do rangi zasady konstytucyjnej (art. 5 zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju)
- ♦ zasady ekorozwoju stanowią podstawę dokumentu „Polityka ekologiczna państwa” przyjętego przez Sejm RP
- ♦ http://www.mos.gov.pl/g2/big/2009_04/36383d1a880bbc0b65d0a1c501571e73.pdf
- ♦ http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/files/PDF/polityka_ekologiczna_panstwa_mk.pdf
- ♦ http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/poziom_krajowy/polska_polityka_prze-strzenna/zespol_realizacyjny_KPZK/Documents/00e310cf16854a37b3517b2ad-6b70443II_PEP.pdf

Agenda 21 in Poland

- the principle of sustainable development has been raised to the constitutional rank (art. 5 provides the protection of the environment guided by the principle of sustainable development)
- the principles of eco-development have become the basis for the document of “National Environmental Policy” adopted by the Parliament of the Republic of Poland

agregacja gleby

- ♦ łączenie się elementarnych cząstek stałej fazy gleby w skupienia (elementy strukturalne) o różnych rozmiarach i kształtach, np.: gruzełki, płytki, bryły itp.

soil aggregation

- connecting of primary soil particles in aggregates (structural elements) of various size and shape, e.g.: granules, plates, blocks etc.

agro-leśnictwo

- ♦ praktyki gospodarcze → leśnictwa na gruntach rolnych, zazwyczaj w połączeniu z działalnością rolniczą; IUFRO

farm forestry

- the practice of → forestry on farm lands, generally integrated with other farm operations; IUFRO

aktualizacja dominujących funkcji lasu i zasięgu obszarów chronionych

- ♦ dla celów planistycznych wyróżniono trzy dominujące grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne, lasy gospodarcze
- ♦ aktualizacja przynależności do określonej grupy lasu polega na sprawdzeniu danych zawartych w dotychczasowym planie i na wprowadzeniu ewentualnych korekt
- ♦ aktualizację zasięgu obszarów chronionych (lokalizacja, kontury i wielkość powierzchni) przeprowadza się dla rezerwatów przyrody (w tym projektowanych), lasów ochronnych, otulin parków narodowych, parków krajobrazowych, lasów wpisanych do rejestru zabytków
- ♦ aktualizacja stref uszkodzeń lasu będzie obowiązywała po wprowadzeniu obowiązku rozgraniczania takich stref

updating the dominant forest functions and ranges of protected areas

- in planning, the following three dominant groups of forest are distinguished: reserve forests, protection forests, production forests
- updating, whether a stand belongs to a given group of forests, means checking the data in the prevailing plan and introducing the corrections when necessary
- updating the ranges of protected areas (location, contours and size of the area) concerns natural reserves (including also the planned reserves), protection forests, protection zones of national parks, landscape parks, forests entered in the Register of Monuments
- updating the forest damage zones will be valid after introducing obligatory demarcation of these zones

aktualna produktywność siedliska, aktualne możliwości produkcyjne

- ♦ zdolności produkcyjne siedliska w jego aktualnym stanie (naturalnym lub zmienionym antropogenicznie), aktualna produktywność siedliska może być mierzona przeciętnym rocznym przyrostem sumarycznej produkcji miąższości aktualnego drzewostanu; może być także określana wielkością rocznej produkcji biomasy (nadziemnej i podziemnej)
- ♦ jakość siedliska, produktywność siedliska – maksymalna miąższość danego gatunku, jaką jest w stanie wyprodukować drzewostan rosnący na danej powierzchni w normalnych warunkach, bez zmian w czynnikach lokalnych uwarunkowań środowiskowych; IUFRO

current site productivity, current productive capacity

- the productive capacity of a site in its current condition (natural or anthropologically changed), the current productivity of a site can be measured by the mean annual increment of the total volume production in a given stand; can be determined also by the amount of annual production of biomass (above and underground)
- the maximum quantity of material, of given species, that an area is capable of producing under normal conditions, so long as the factors of the locality remain unchanged; IUFRO

aktywne techniki pozyskiwania teledetekcyjnej informacji obrazowej

- ♦ zdjęcia radarowe i zdjęcia lidarowe
- ♦ radar (*Radio Detection And Ranging*) – aktywny system wysyłający promieniowanie elektromagnetyczne w zakresie mikrofalowym oraz rejestrujący powracającą wiązkę (zwaną echem radaru) po jej odbiciu od obiektów znajdujących się na drodze wysłanych fal
- ♦ lidar (*Light Detection And Ranging*), nazywany też radarem laserowym lub optycznym, jest aktywnym systemem zdalnego pozyskiwania informacji wykorzystującym skoncentrowaną wiązkę promieni świetlnych (laserowych), która wysyłana w kierunku obiektu ulega od niego odbiciu (i rozproszeniu), a wiązka zwrótna jest rejestrowana i następnie analizowana; analiza właściwości powracającej wiązki światła umożliwia charakteryzowanie obiektów, od których uległa ona odbiciu; pomiar czasu od wysłania do powrotu promieniowania służy określeniu odległości od źródła promieniowania do obiektu
- ♦ laser (*Light Amplification by Stimulated Emissions of Radiation*), nazywany też wzmacniaczem optycznym, jest urządzeniem generującym lub wzmacniającym promieniowanie elektromagnetyczne w zakresie między ultrafioletem a podczerwienią

active remote sensing image registration

- radar and LIDAR images
- radar (Radio Detection And Ranging) – an active system of sending electromagnetic radiation in microwave spectrum and detecting the return beam (called an echo signal) after it was reflected by any object on the way of the waves
- LIDAR (Light Detection And Ranging), also known as laser or optical radar, is an active system for remote acquisition of information using a concentrated beam of light (laser) which is sent toward an object, to be reflected from it (and dispersed) and then captured and analysed when return; the analysis of properties of the return light beam enables to characterize objects from which it was reflected; the time from sending the radiation to its return defines the distance between the source of radiation and the object
- laser (Light Amplification by Stimulated Emissions of Radiation), also called an optical amplifier, is a device that generates or amplifies the electromagnetic radiation between ultraviolet and infrared

algorytm

- ♦ skończony, uporządkowany ciąg jasno zdefiniowanych czynności elementarnych, prowadzący do rozwiązania określonego problemu w matematyce oraz informatyce

algorithm

- finite, ordered sequence of well-defined elementary actions which lead to solving the problem in mathematics or informatics

alternatywa wyłączająca, alternatywa rozłączna, ekskluzja

- ♦ zdanie złożone ze zdań połączonych spójnikiem „albo” rozumianym jako „dokładnie jedno z dwojga”

exclusive alternative

- a statement formed by connecting statements with the conjunction “or”, meaning “either of the two”

alternatywa, suma logiczna

- ♦ zdanie złożone ze zdań połączonych spójnikiem „lub”
- ♦ alternatywa jest prawdziwa, gdy co najmniej jedno ze zdań składowych jest prawdziwe
- ♦ potocznie – jedna z dwóch możliwości, między którymi trzeba dokonać wyboru

alternative, logic sum

- a statement formed by connecting statements with the conjunction “or”
- an alternative is true, if at least one of the compound statement is true
- colloquially, one out of two possibilities to choose

analiza gospodarki leśnej nadleśnictwa w minionym okresie

- ♦ obejmuje: zmiany w stanie posiadania, porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe dziesięciolecie z ich wykonaniem – w zakresie cięć rębnych (ha, m³ grubizny) i hodowli lasu (ha), ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu (zwłaszcza na wielkość zasobów drzewnych oraz na jakość upraw i młodników), ocena rozmiaru wykonanych prac zalesieniowych, ocena rozmiaru szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne – wraz z ich lokalizacją i wskazaniem przyczyn, wyniki w zakresie użytkowania ubocznego, wykonanie zadań programu ochrony przyrody, wnioski z analizy trendu zmian w powierzchni lasów i wielkości zasobów na podstawie danych z kolejnych okresów dziesięcioletnich

analysis of forest management in previous period

- covers: changes in the ownership, comparing the planned tasks for the previous 10 years with the accomplishment thereof – in terms of final cuttings (ha, m³ of merchantable timber) and silviculture (ha), evaluation of how the management treatment had influenced the forest condition (especially the amount of timber resources, as well as the quality of establishment areas and thickets), evaluation of the extent/amount of afforestations, evaluation to what degree the forest is damaged by biotic, abiotic and anthropogenic factors – including the location and indication of the causes, results in minor forest utilisation, accomplishment of tasks defined in the Nature Conservation Programme, conclusions from trend analysis in the forest area and amount of resources on the basis of a few succeeding 10-year periods

analiza gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym (jako składnik planu)

- ♦ opracowania analityczne nadleśniczego, wykonawcy planu, inspektora Lasów Państwowych oraz ocena końcowa dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych

**analysis of forest management in the previous management period
(as part of a plan)**

- analytical elaborations prepared by the Forest District Manager, contractor of the plan, State Forests Inspector and final assessment of the Director at a Regional Directorate of the State Forests

analiza pnia

- ♦ badanie zmian miąższości i elementów miąższości oraz przyrostu miąższości i przyrostu elementów miąższości w ciągu całego życia drzewa
- ♦ analiza całego pnia drzewa, która polega na liczeniu i mierzeniu → słojów przyrostu rocznego na szeregu krążków pobranych z różnych wysokości, w celu określenia tempa wzrostu w przyszłości i związku pomiędzy wysokością a wiekiem lub średnicą; IUFRO

stem analysis

- the study of changes in volume and its elements, as well as changes in increment of volume and increment of volume elements throughout a life of a tree
- the analysis of a complete tree stem by counting and measuring the → annual growth rings on a series of cross-sections taken at different heights, in order to determine its past rates of growths and the relationship between height and age or diameter; IUFRO

analiza sekcyjna drzew

- ♦ sposób na odtworzenie historii wzrostu drzewa polegający na wycięciu krążków pobranych z różnej wysokości drzewa po jego ścięciu – ze środków jedno- lub dwumetrowych sekcji – oraz na liczeniu i pomiarze słojów przyrostu rocznego; sposób na poszukiwanie współzależności między wysokością, średnicą i wiekiem

cross-section stem analysis

- the way the history of tree growth may be reconstructed, by taking cross-sections at different heights of felled tree – halfway of one or two meter sections – and by counting and measuring annual growth rings; used to determine the relationship between height, diameter and age

analiza słojów przyrostu rocznego, analiza pnia, analiza strzały

- ♦ metoda badawcza, nazywana → analizą pnia lub analizą strzały, służąca do badania przebiegu wzrostu i przyrostu drzewa na podstawie liczby i szerokości słojów rocznych na odpowiedniej liczbie przekrojów poprzecznych pobranych z każdej sekcji pnia po ścięciu drzewa
- ♦ badanie poszczególnych warstw drewna formowanych co roku, w celu określenia wieku lub rocznego przyrostu grubości; IUFRO

analysis of annual rings, tree ring analysis, stem analysis

- a method of examination called → a stem analysis is used to study the growth and increment of a tree on the basis of the number and width of annual rings observed

on appropriate number of cross-sections taken from every section of a stem from a felled tree

- the examination of the distinctive layers of wood formed once a year, for the purpose of the determination of age or annual diameter increment; IUFRO

analiza trendów zmian w powierzchni leśnej i zasobach drzewnych

- ♦ element składowy → analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, dotyczący tendencji i trendów zmian w powierzchni leśnej i zasobach drzewnych nadleśnictwa; materiał analityczny stanowią bazy danych i wyniki inwentaryzacji uzyskane w kolejnych → cyklach urzędniowych
- ♦ analiza *time series*: przedstawienie, przetworzenie i analiza danych, której wynikiem jest zobrazowanie rozwoju drzew, drzewostanów i obrębów leśnych (przez kilka dziesięcioleci); IUFRO

trend analysis of changes in forest cover and timber resources

- an element of the → analysis of forest management in the previous period, concerning a tendency and trend in forest cover and timber resources in a Forest District; the analysis is based on database and results of forest inventories obtained in the successive → management periods
- time series analysis: the presentation, processing and analysis of time series data, resulting in the depiction of the development of trees, stands, working circles or management units (over several decades); IUFRO

analizy przestrzenne

- ♦ procedura wykonywana na danych o leśnej przestrzeni mająca na celu: badanie procesów naturalnych i gospodarczych oraz zjawisk, zwłaszcza w odniesieniu do obrębu leśnego i nadleśnictwa, rozwiązywanie zagadnień optymalizacyjnych w zakresie realizowania, planowania i prognozowania gospodarki leśnej oraz odtworzeniu ekosystemów leśnych na gruntach porolnych, modelowanie procesów i zjawisk o charakterze przyrodniczym i gospodarczym, badanie zależności przyczynowo-skutkowych pomiędzy obiektami i zjawiskami, badanie relacji pomiędzy lokalizacją obiektów względem siebie

spatial analyses

- the procedures on forest area data whose aim is to: study natural and economic processes and phenomena, especially with reference to a forest working circle and a Forest District, optimize issues concerning implementation, planning and prognosis in forest management and in reconstruction of forest ecosystems on post arable lands, model processes and phenomena of nature or economic character, study cause and effect relationships between objects and phenomena, study topological relationships between location of objects

analizy przestrzenne w SIP

- ♦ zbiór działań na jednej bądź kilku warstwach informacyjnych SIP, przeprowadzonych w oparciu o przyjęty algorytm badanego zjawiska, w celu uzyskania wyników

analizy w postaci ciągu liczb, zestawień tabelarycznych i/lub nowych warstw informacyjnych

spatial analysis in SIP – Spatial Information System

- the set of actions on one or few information layers of SIP, processed and based on agreed algorithm of the studied phenomena to obtain the results in a form of sequence of numbers, tables and/or new information layers

antropopresja

- ♦ całość planowych i bezplanowych działań ludzkich, wywołujących zamierzone i niezamierzone zmiany w środowisku oraz genetyczne zmiany w populacjach

human pressure

- all planned and unplanned human activities, which cause the intended or unintended changes in the environment and genetic changes in populations

aplikacja ACER w systemie SILP

- ♦ umożliwia przetwarzanie danych źródłowych z szacunków brakarskich, zapisanych łącznie w raptularzach terenowych lub za pomocą rejestratora; dla wybranych pozycji planu cięć można uzyskać i przesłać zestawienie szczegółowe obrazujące układ sortymentów

application ACER in the State Forests IT System (SILP)

- used in processing the source data from the timber assortment valuation, which is recorded on tally sheets or in (forest ranger) mobile computers; for the chosen records of the cutting plan there is a possibility to extract and send the detailed specification about timber assortment structure

aplikacja BRAKARZ w systemie SILP

- ♦ służy do wprowadzania danych źródłowych szacunków brakarskich do systemu SILP

application BRAKARZ (tree grader) in the State Forests IT System (SILP)

- is used to uploading source data from the timber assortment valuation into the State Forests IT System (SILP)

aplikacja LAS w systemie SILP

- ♦ główna aplikacja przeznaczona do ewidencjonowania stanu lasu i zmian wynikających z bieżącej działalności nadleśnictwa; posiada moduły służące do obsługi danych wspólnych dla wszystkich podsystemów oraz do wymiany danych z rejestratorem leśniczego

application LAS (ang. forest) in the State Forests IT System (SILP)

- the main application designated to record the forest state and changes caused by current activity of a Forest District; includes modules which manage data common to all sub-systems and which exchange data with the hand-held computers of forest rangers